

Lausunto

01.08.2024

Asia: VN/15985/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi yhdenvertaisuuslain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen edistämisvelvollisuus)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

USKOT-foorumin lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi yhdenvertaisuuslain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen edistämisvelvollisuus)

Oikeusministeriö on pyytänyt USKOT foorumi ry:tä antamaan lausunnon hallituksen esityksen luonnokseen, jossa ehdotetaan kumottavaksi voimassa olevan yhdenvertaisuuslain säännökset toimipaikkakohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisvelvoitteista, sekä kunnan velvoitteesta laatia sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatustoiminnan toimijoille yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat. Muutoksen myötä yhdenvertaisuuslaki ei enää velvoittaisi varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia laatimaan varhaiskasvatuksen toiminnallisia toimipaikkakohtaisia yhdenvertaisuussuunnitelmia. Hallituksen esityksen mukaan tällä pyritään normien purkuun, eikä kumoaminen vaikuttaisi yleiseen velvollisuuteen edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa.

USKOT-foorumi kiittää mahdollisuudesta lausuntoa hallituksen esityksen luonnokseen. Foorumi ei pidä esitystä kannatettavana.

Itse hallituksen esityksessä todetaan, että lapset kokevat syrjintää ja rasismia jo varhaiskasvatuksesta lähtien. Yhdenvertaisuusvaltuutetun afrikkalaistaustaisten henkilöiden kokemasta syrjinnästä tehdyn selvityksen mukaan suuri osa vastaajista oli kokenut syrjintää uskonnon perusteella. Koska moni saman kyselyn vastaajista oli kokenut syrjintää myös varhaiskasvatuksessa, tapahtuu siellä erittäin todennäköisesti syrjintää myös uskonnon perusteella. Ottaen huomioon syrjinnän ja rasismin vakavuuden ja siitä aiheutuvat seuraukset, pitää Foorumi erittäin kyseenalaisena sitä, että syrjinnän ja rasismin puuttumiseen liittyviä konkreettisia toimenpiteistä luovutaan. Tämä on erittäin valitettavaa huomioiden myös sen, että hallitus on

tiedonannossaan VNT 2/2023 vp sekä sen pohjalta tehdyssä toimenpideluonnoksessa rasismien torjumiseksi sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä sekä tekemään työtä rasismien vähentämiseksi.

Hallituksen esityksessä vedotaan siihen, että yhdenvertaisuussuunnitelmassa on kyse lisädokumentoinnista, se vie resursseja lasten parissa tehtävältä varsinaiselta työltä ja samaan tulokseen voidaan päästä keskitetyimmällä työllä. Vaikka Foorumi tiedostaa varhaiskasvatuksen resurssihaasteet, ei yhdenvertaisuussuunnitelmaa tulisi nähdä pelkkänä lisädokumentointina, vaan mahdollisuutena miettiä konkreettisia toimenpiteitä varhaiskasvatuspaikan yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koska varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuussuunnitteluvollisuus on ollut voimassa vasta niin lyhyen ajan, ottaen huomioon myös siirtymäajan, ei sen (positiivisia) vaikutuksia voida vielä arvioida.

Foorumi ei myöskään pidä uskottavana sitä, että yhdellä koko järjestäjää tai palveluntuottajaa koskevalla yhdenvertaisuussuunnitelmalla päästäisiin samanlaiseen lopputulokseen kuin toimipaikkakohtaisella suunnitelmalla. Koko järjestäjän/palveluntuottajan kattava yhdenvertaisuussuunnitelma jää helposti yleisen tason suunnitelmaksi toisin kuin toimipaikassa tehty, kyseisen toimipaikan tilanteen huomioiva suunnitelma. Tämä on todettu myös hallituksen esityksessä (s. 17–18). Toimipaikkakohtainen yhdenvertaisuussuunnitelma pakottaa toimijan miettimään kyseisessä paikassa esiintyviä konkreettisia mahdollisia yhdenvertaisuusongelmia ja puuttumaan niihin. Varhaiskasvatuspaikat ovat myös hyvin erilaisia; toisissa lapset tulevat hyvin homogeenisista taustoista, ja toisissa taas hyvin monimuotoisista. Yksi yhdenvertaisuussuunnitelma ei siis sovi kaikille päiväkodeille.

USKOT-foorumi ry on uskontojen yhteistyöjärjestö, joka edustaa seitsemää uskontokuntaa: kristinuskoa, islamia, juutalaisuutta, myöhempien aikojen pyhiä, buddhalaisuutta, hindulaisuutta ja bahá'í-uskoa. USKOT-foorumin tarkoituksena on vaalia yhteiskuntarauhaa. Edistämme uskontojen välistä vuoropuhelua, yhteistyötä, keskinäistä kunnioitusta ja uskontolukutaitoa. Uskonnonvapaus ja yhdenvertaisuus ovat Foorumin keskeisiä arvoja.

Kuusikallio Katri
Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT-foorumi ry